

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljenje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za goznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se bla govolljo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Iz knjige v življenje.

II.

Med one pregrešne jezikotvorce, ki so tačas pomagali kovati novi knjižni jezik, je šteti seveda tudi »časnikarske ničevdce«, ne samo ustanovitelja »Novic« in njegove sodelovalce, nego tudi poznejše žurnaliste.

Baš oni so nam marsikatero spako v jezik »zapljunili«, kakor bi tako lepo lahko rekli po Levstikovo, in marsikatero samovoljnost »iz prsta izsesali«, kakor bi rekel gospod dr. K. Štrekelj. In njih »izmišljenine« niso ostale na papirju, kar se dogaja neovrnim zgodovinskim resnicam naših jezikoslovcev, ki imajo usodo nesrečne Kasandre, da njih prorokovanja nihče ne mara poslušati — nego tiste izmišljenine so šle in še hodijo med narod, se čitajo dan na dan, in »po lastnosti, po kateri smo z opico v rodu«, so se jih poprijele piščoče mase, t. j. velika množina tistih Slovencev, ki pišejo zgolj iz potrebe, ne za zabavo in uživanja, ali pa si s pisanjem celo služijo kruh, a se ne utegnejo baviti s slovniškimi teorijami niti nimajo samostojne sodbe o slovniških stvareh. Med »piščočimi masami« je res prebito malo našega »kmetiškega naroda«, ki do današnjega dne pri nas bore malo čita, a še manj piše in kvečjemu tako piše kakor korporal Godrnjavček imenitnega spomina, a del naroda so pa piščoče mase vendarle, dasiravno so se morda po bivanju v mestih in v ponemčenih šolah kolikor toliko izneverili pristni kmetiški govorici ter se na šolskih klopih navzeli morda celo nekaj jezikovnih izmišljenin. In te piščoče mase — o nesreča! — se nič ne brigajo za platnice »Cvetja z vertov sv. Frančiška« niti za pravopisne podlistke »Slovenčeve« in slede rajše — horrible auditu! — časnikarske ničevdce!

In te »piščoče mase« so akceptirale »bralca« po vzgledu časnikarskih ničevdcev, a ti zopet baje po Levstikovem priporočilu, kakor meni dr. K. Štrekelj, vkljub prigovoru Cigaletovim in Marno-

vim in pridržali so ga tudi potem, ko so odklonili večino drugih Levstikovih reformatorskih poskusov.

»Piščočim masam« se je pridružila seveda tudi masa »slabo poučenih« učiteljev. In ker je vzgoja vsega slovenskega rodu kolikor toliko v njih rokah, tedaj se ni čuditi, da je večina piščočega in beročega slovenstva na srce pritisnila bralca. — In pogubljivi vpliv »slabo poučenih učiteljev« na slovensko »gentry« in morda celo na kmetiško ljudstvo, vsaj glede pravopisa, je zlasti vzporedno izza l. 1870, ko je državni ljudsko-šolski zakon stopil v praktično veljavo z uredbo šol in pouka po ministrskem ukazu z dne 20. avgusta l. 1870. ter so se po njej presnavljale stare šole, ustanovljale nove in se je množila z njimi vred masa slabo poučenih učiteljev. Dobrodejne posledice novega zakona niso izostale, med drugimi tudi silno naraščanje čitanju in pisanju večjih ljudi. Najboljši vidni dokaz za to naraščanje v nas Slovence je nepričakovani razvoj našega časopisja izza l. 1880. Morda je po tem razmotrovanju tudi g. dr. Štreklju jasno, zakaj meni poleg l. 1848, ko se je jel naš narod politično in socialno probujati, velja zlasti l. 1870 kot mejnik one dobe, v kateri je šele možno pri nas govoriti o kaki pravopisni rabi.

27. novembra.

Državni zbor.

Do Božiča se še vrši 15 sej. Božične počitnice se začnejo 19. decembra. Rešiti bo še treba 67 nujnih predlogov, med katerimi je 63 čeških. Dasi se bodo že 7. januarja pr. l. seje zopet pričele, ni upati, da bi se budgetni provizorij rešil parlamentarnim putem, ker ne bodo Čehi dopustili prehoda na dnevni red, dokler se ne zagotovi notranji češki uradni jezik. Vlada si bo pri tej stvari morala pomagati s § 14. — Včerajšnji seji so bile razun nujnih predlogov glede gostilničarjevih zahtev še naslednje predloge, oziroma interpelacije: Posl. Bareuther je stavil

predlog glede preklica disciplinarnega postopanja zoper poslanca, sodnega svetnika Lupuja. Posl. Lemisch je interpeliral, zakaj se zabranjuje izvoz borovelskih pušk. Poslanci Hofmann-Wellenhof, Pommer in tov. so vprašali trg. ministra zaradi premembe obrtnega reda. Poslanec Pospíšil je vložil nujni predlog glede novega vojnega zakona, vsled katerega se naj upelje dveletno službovanje, gojenecem kmetijskih in podobnih šol naj se dovoli po prvem službenem letu dopust ter naj se odpravijo orožne vaje v 11. in 12. službenem letu. K debati o nujnem predlogu glede usposobnosti gostilničarjev in glede odprave kupčije s pivom v steklenicah so govorili razun poročevalcev in trgovinskega ministra Calla še poslanci: Jarosch, Fresl, Bečvar, Weiskirchner in Erb. Generalni govornik pro je bil poslanec Schücker. Danes se debata zaključuje.

O preosnovi imunitetnega zakona.

Ustavni odsek je imel sinoči sejo. Posl. Bareuther je stavil predlog, da se ne sme noben član državnega zbora brez dovoljenja zbornice preganjati zaradi kakršnekoli krivde. Po potrebi se mora preiskava preložiti tudi za celovito dobo. — Posl. Skene je dostavil, naj bodo od imunitetne pravice izključeni napadi na čast zasebnikov po §§ 487 in 496. — Poslanec Stránský je zahteval, da se ne smejo voliti javni uradniki, ki so podrejeni državnim oblastem. — Poslanec Dzieduszycki je predlagal, naj se takim uradnikom dovoli za volilno dobo dopust. — Posl. Noske je predlagal, naj se napadi poslancev v zbornici zoper privatne osebe kaznujejo tudi le v zbornici. V specialni debati je govoril k § 1. posl. Ferjančič.

Po deželnozborskih volitvah.

Sedaj so končno završene volitve v vseh osmih kronovinah, in sicer: na Štajerskem, Koroškem, Moravskem, Šleziji, Nižje Avstrijskem, Gornje Avstrijskem,

Solnograškem in Predarelskem. Skupaj so volile te kronovine 403 poslance, in sicer jih je bilo 141 na novo izvoljenih, 262 pa so se zopet izvolili. Po kronovinah je bilo oddati mandatov: na Štajerskem 60, na Koroškem 42, na Moravskem 98, v Šleziji 30, v Nižji Avstriji 75, v Gornji Avstriji 49, na Solnograškem 26 in v Predarelskem 23. Od teh jih pripada: Čehom 43 na Moravskem, 3 v Šleziji, skupaj 46 poslancev. Poljaki so trije v Šleziji. 108 nemški-napredni, ozir. ustavovni stranki, 97 nemški ljudski stranki, 50 nemški konservativni stranki, 67 krščanskim socialcem, 6 Vsenemcem, 1 socialni demokrat (na Nižje Avstrijskem), 10 brez strankinih načel. Na Štajerskem so se mandati sledeče razdelili: 8 Slovencev, 13 nemških naprednjakov, 31 pristahev nemške ljudske stranke in 8 konservativcev. Na Koroškem pa: 1 Slovenec, 6 nemških naprednjakov, 30 pristahev nemške ljudske stranke (z veleposestvom vred), 3 krščanski socialci in eden srednje stranke.

Zoper izseljevanje na Ogrskem.

Ogrski agrarci, ki so po večini bogati veleposestniki, ki imajo potem svojo zemljo oddano v obdelovanje v nekaj podnajem delavskim masam, ki se naj imenujejo potem poljedelci, uživajo mogočno zaščito pri vladi. Zaradi svoje naravnost zahtevali, naj vlada zabrani delavcem izseljevanje. In sedaj predlaga ministrstvo zbornici zakon za zakon, ki naj otežkoči ali pa povsem onemogoči svobodno selitev. Dosedaj so predloženi že štirje taki zakoni: 1. o ureditvi izseljevanja, 2. o potnih listih, 3. o ustanovitvi treh novih orožniških distriktov in 4. o ustanovitvi mejne policije. Potemtakem bo neokornemu kmečkemu delavcu sploh nemogoče ubežati svoji usodi. Znano je, da vkljub plodnemu svetu ni nikjer toliko kmečke bede, kakor na Ogrskem, ker bogataši delavske moči brezobzirno izkoriščajo. Do sedaj je bilo vsaj pogumnejšim mlajšim ljudem mo-

LISTEK.

Slovensko gledališče.

„Zaza“.

Spisala Pierre Berton in Charles Simon.

Čudna, a velezanimiva in pikantna je ta francoska slika iz komedijantskega življenja. »Zaza« sta skupno završila Berton in Simon. Pridobila je radi tega igra v spletkah, efektnih prizorih in duhovitem dialogu, z druge strani pa je trpela zgradba glede poslednega završetka. Glede petega nepotrebnega dejanja si izvestno nista bila pesnika enakih mislij.

Lahkoživo, vihravo, v tingel-tanglu živeče, oboževano dekle nizke morale in jednake vihravosti, zre, utrjeno v tem ne ravno čistem obzoru, nazaj v precej lepo preteklost z mnogimi uspehi, z mnogimi prihajajočimi in posiljavajočimi se ljubimci (gdč. Rückova).

Da jo prezira Bernard Dufresne, oženjeni trgovec, kar pa ni znano Zazi, niti dejstvo, da živi srečno v družini soproge in male, brbljave hčerke, to draži in kači razvajeno Zazo. Dufresne zahaja pač v žensko malopridno družbo tingel-tangla, kjer je kot pevka najeta tudi Zaza. Zaman

se laska Zaza hladnemu Dufresnu, ki ne sluti, da se je dekle zaljubilo z vso strastjo vanj z ono silovitostjo, ki je lastna le prvi, resnični ljubezni. Doslej je le ljubimkala. Sedaj pa jo je prijelo v vseh čustvih in udih. Zaza se udati hoče tej, doslej neznani strasti z vso vmeno. Odpove se ničemeremu blesku, v katerem je živela lehkomišelnost izza mladih nog. Šest mesecev bivata v skromni, a srečni idili ljubimca, Dufresne in Zaza, kakor pristna zakonca. Dufresnu je ta idila bila nekako kratkočasna epizoda. Zaza naj mu bo v prenehljajih za kratek čas, pri njej se bo odpočil od vsakdanjega, dolgočasnega življenja. Žena in hčerka sta v Alžiru, svoj dolgčas si torej preganja pri lepi, duhoviti, a maloizobraženi pevki.

Zaza pa se je zagrebla v mišljenje, da rajskega življenja z Dufresnom ne more biti nikoli konca. Odkritosrčni prejšnji prijatelj Zazin, Cascart, komik pevec (g. Lier) iz tingel-tangla, odkril pa je nekoliko iz zavisti, nekoliko iz namena, da ohrani zavodu precenljive, mikavne sile Zaze, razmerje, v katerem živi Dufresne kot srečen oče s soprogo in hčerko. Da, soproga je celo lepa, morda lepša kakor Zaza. Ljubosumna Zaza pohiti v Pariz, odločila se je razbiti Dufresnovo srečo, ki

se ji zdi napram njeni čisti ljubezni pregreha. V Dufresnovem stanovanju ne najde soproge, pač pa nežno, nadarjeno njegovo hčerko Toto. Podobna je slednja očetu. Zaza nima moči s srdom razbiti ognjišče, svetišče vzornega družinskega soglasja, odpove se osveti, vrne se v svojo idilo. Spremenila se ji je mahoma v peklo. Dufresnu pove Zaza, da je govorila s Toto in ženo. Razsujen obsipa Dufresne Zazo z obdolžitvijo, da mu hoče ugonobiti rodbinsko srečo. Tedaj pokaže od srama in žalosti vskepeča Zaza nevrednemu ljubimcu vrata. Peripetija ali prehod igre je v III. čin, ob sestanku Zaze z Dufresnovim otrokom. Naraven konec igri je razstane meji ljubimcema.

Značajna Zaza se je odpovedala, za vselej svoje sreči in si zasnovala z energijo blagostanje ter si utešila v teku časa tudi srčno bol. Domišljavi Dufresne je izvedel v tujini o tem preobratu. Upanje se mu rodi, da bo morda nadaljevala z njim pretrgano ljubavno razmerje. Toda ponosna Zaza nosi sicer v srcu Dufresnovo podobo, dokler bo živela, obožavala ga bo, a fizična ljubezna je ugasnila.

Tragična krivda Zazina leži v tem, da je, pričeneši s koketerijo, hotela omrežiti ljubimca, o katerem je sklenila celo

stavo, da si ga priklopi. Prvoten nagon torej ni bil čist in usoda se na nji maščuje. Gospodč. Rückova je razpletla in završila nervozno Zazino ulogo v velikem stilu. Povsod je izsledila dramatične učinke, dasi so isti ponekod jako skromno nastavljeni. Vedno je našla točke, kjer tiči znana francoska duhovitost in finesa. Imenitno je pogodila prizor v prvem činu s prvim poljubom. Gdč. Rückova je pridna in spretna igralka, da je tudi misleča ter da ima mnogo čustva, je dokazala v tej ulogi iznova. Na vrhunec pa se je popela v rafiniranem razgovoru z otrokom Dufresnovim Toto (ml. Saša Lierova). Zares občudovali smo nadarjenega otroka, ki je izborna dogni! prevažno ulogo. Ploskalo se je viharo. Otrok je rojen talent! Površnega, ne baš simpatičnega Dufresna, ki nas zanima le radi tega, ker se žari na njem mogočen odsev plamteče Zazine narave, igral je g. Hašler s primerno hladnokrvnostjo tako, da smo bili z njim zadovoljni. V prvem dejanju pa se je njegova govorica zaletavala, da je bil ponekod malo razumljiv. V razstanku z Zazo pa je bil dober. Dobro je izrazil ljubici, da mu je več poštena zvesta soproga in hčerka, kakor ljubica. Staro dovodnico, Zazino mater je v glasu in kretanju iz-

goče si poiskati boljšo usodo preko morja. Vsako leto se jih je izselilo 40 do 50.000. In to pri 8 milijonih mažarskega prebivalstva veliko zaleže. Zato pa je bolj verjetno, da se boji ogrska vlada za krčenje mažarstva še bolj, ko za agrarske interese. Saj je nedavno poljedelski minister Lang v neki brošuri sam pripoznal, da je vsled prekmorske konkurence in strojev vedno več delavskih rok na ponudbo, kakor pa se jih potrebuje. A sedaj se hoče vkljub temu delavske moči prisiliti, da ostanejo doma, ako tudi so brez dela in zaslužka. Na vse politične oblasti so izšle tajne naredbe, kako naj postopajo, da se izda čim manj potnih listov za izseljevanje.

Najnovejše politične vesti.

Hrvaški deželni zbor se sešane prihodnji teden. Pričakuje se burne debate. — Sprememba švicarske ustave. Pretečeno nedeljo se je vršilo ljudsko glasovanje za spremembo ustave v tem smislu, da prevzame državna uprava velik del stroškov za ljudsko šolstvo, ki so ga morali dosedaj zdrževati kantoni. Sprememba se je sprejela z 256.000 glasovi, proti 78.000 glasom. — Modistinje pri trgovinskem ministru. Včeraj je sprejel minister Call deputacijo modistinj, ki so zahtevale, naj bi se v njihovi obrti zahteval usposobnostni izkaz. Minister je obljubil, to zahtevo vpoštevati pri preosnovi obrtnega zakona. — Zaradi »hujskanja« zoper mažarsko narodnost so porotniki v Kološvaru obsodili rumunskega urednika Pacetiona v 8 mesecev državnega zapora. — Mladotičski klub je imel včeraj sejo. — Gospodarska komisija gospodske zbornice bo začela v soboto posvetovanje o zakonu glede terminske žitne kupčije, kakor ga je zahtevala poslanska zbornica. — Boji v Macedoniji se nadaljujejo, ker prevažajo vlaki venomer ranjence od meje. — 10.000 ruskih vojakov je odpotovalo na afganiško mejo. — Reorganizacijo živinozdravniških šol je obljubil deputaciji naučni minister Hartel. — Obravnava o jeronimskem zavodu v Rimu se je zopet preložila na 15. december. — Demonstracije zoper Amerikance so vzpizorili tabačni delavci na Kubi. 82 oseb je bilo ranjenih.

Dopisi.

Iz Borovnice. »Čudom smo se čudili, ko smo brali sobotnega »Slovenca« in v njem neko famozno poročilo o zadnji slavnosti. Mi bi onemu dopisniku niti ne odgovarjali, ker vemo, da bi pridigovali gluhim ušesom, zavrniti pa moramo vendar njegove neosnovane napade že radi g. slavljenca, kateremu v svoji ošabnosti tudi ne prizanaša. Lep talent imate, g. dopisnik, vsa čast! Lepo ste začeli in podlo končali. Vam je pač že postalo žal, da Vam je ušla pohvalna besedica! Robat kol mesto svitlega meča, obrekovanje brez dokazov mesto odkrite moške

borna g. Dragutinovičeva. Hvalevreden je bil g. Lier kot Zazin nekoliko intriganten prijatelj Gascart. Kakor vselej, zrisal je g. Boleška s sigurnimi in točnimi potezami kratko epizodo pisatelja Bussyja. Prav fino je igrala gdč Kreisova Simon. Ne smemo pozabiti, da se je obnesla režija gosp. Liera prav vro, zlasti v prvem činu, kjer se igra vrši takorekoč na dveh odrih, v Zazini garderobi na jedni strani in za kulisami na drugi strani. Tu prihaja število veseljakov gledati ljubimke, nastavljene v tem podjetju. Odlikoval se je pri tej priliki zlasti vodja istega, energični poveljnik Malardet, g. Verovšek. Omeni naj se na tem mestu tudi gospa Danilova, Zazin tekmeč. Imela je okusno toaleta.

Vsi ostali so sodelovali z velikim veseljem.

Zaza bo zanimala vsakogar, kateremu prija vonjava duhteče cvetlice, raz katero je razpršil prvi hud vihar vnanji blesk. Navzlic temu ostane Zaza še dražestna, ker je ognjevit, ker ima srce na pravem mestu, ker je značajna, ker ji je strastna ljubezen višek tega življenja. — Predstava »Zaze« dela čast našemu gledališču!

besele ali dovtipa, to je Vaše politično občejanje. In iz poročila ste napravili pamflet in skovali hrupen slavospev na čast in slavo g. K-ja. Odkrito priznati zasluge, iz oči v oči dati čast komu, to Vam ne gre v koš. No, temu se vpira vaša sebična narava. In kaj kvasite v svojih dnevnih novicah? Liberalci da so najeli, liberalci namenoma poslali za ta večer govornika, da izvrši »napad« na klerikalno glavo? Kar govorilo se je že poprej o tem in vsa slavnost je imela edinole ta namen. . . . Iz tega, kar si domišljuje v svoji dremavosti, sledi le dopisnikova zlobna nevoščljivost; drugega pametnega vzroka za to, kar počenja, ne moremo najti. Lahko je tudi, da se Vam je sanjalo, če ne samo Vam, pa dvem ali trem skupaj. Saj za svoje predbacivanje nimate niti pravega povoda, kaj še veljavnega razloga! To, da slutite liberalca (menda človeka, slabšega od Vas) za vsakim oglom, to lastnost Vam radi privoščimo; kajti nam bi to le škodovalo in oviralo nas pri mirnem, treznem občejanju. Le prenapeto ne! Ne domišljajte si tudi, da vtaknemo taka obrekovanja kar mirno v žep; ne mislite, da se gre povsod tako lahko kot mimo krompirja na njivi.

In kar se tiče slavnostnega večera, katerega smo hoteli obhajati kot vesela družba tudi med veselimi ljudmi in razveseljevati one, ki drugače nimajo take prilike, smo se ga, po pravici rečeno, radovali vsi od kraja; in dopisnik je lahko bral to veselje z obrazov vseh; če s svojega ni mogel, mi ne moremo nič za to. Torej moramo tem strožje zavrniti Vašo neosnovano podtikanje, češ, da smo imeli namen, porabiti to priliko in žaliti koga iz povablencev. Lahko se ponašate s tem, da ste brez vsega vzroka napadli našo družbo in izkušali djati jo v slabo luč nasproti vnanjemu svetu. Če Vas je takrat kaj neprijetno dirnilo, čemu niste prišli takrat vpričo vseh z besedo na dan in na dovtip odgovorili z dovtipom in šalo? Čemu obešati na veliki zvon stvari, o katerih resničnosti in pravi zvezi, kakor je videti, nimate pojma? Prepustite to drugikrat spletenim starikastim glavicam, kamor spada tako opravljanje! Vi nekaj trdite, a si ne upate dokazati. Kaj je govoril g. dr. F., niti ne poveste v svoji modri lokavosti, češ, ljudje si naj le mislijo, kar hočejo hudega. Lahko bi dejali, da je to otročarija, če bi v resnici ne bila zlobnost. In radi tega Vas le pomilujemo.

Liberalci da sovražijo g. K-ja »in kličejo vse oblasti zoper njega. . . .« Dopisnik se gleda v svojem zrcalu; kajti v registru njegove morale pač ni najti mirnega občejanja v političnem življenju, tam je le sovražstvo, prenapeto objemanje in hvalisanje svojcev. In na to lastnost je računal, ko je skoval svoj brezmiselni napad; hotel je napeljati vodo na svoj mlin, a mi mislimo, da se mu je korenito ponesrečilo. — — — Da se pa boče mislilo, da so se godile vnebovpjoče stvari, treba le pojasniti položaj. Gosp. K. se je kot predsednik kr. šol. sveta zahvaljeval g. slavljenca, omenivši med drugim o njem, da je prišel sedaj v »panzjon« (zelo lepa beseda) in mu »za ta panzjon« ponudil vpričo celo družbe zabojček smotk in mu po navadi naših otrok voščil tudi »večni panzjon.« To je ona preporna točka, okoli katere se vrti vsa stvar. Dišečih smotk je lahko vsakdo vesel in stvar tudi ni napčna, a marsikdo je le pomajal z glavo radi načina, katerega se je poslužil darovatelj. To je bilo nepravilno in velik nedostatek za javno družbo. G. dr. F. se je poslužil istega lova za dovtipi, kakor se ga je g. K. — kdo naj kaj takega zameri! — in ker je bilo, kar priznava dopisnik sam, že koncem večera, ko se je družba živahno razvila in že vse vrvelo, izbral si je govornik za predmet šaljivega govora one smotke in oba »panzjona« in glede zadnjega izrekel le svojo osebo »držno nado.« To ni bilo nič posebnega, niti za g. K-ja, niti za dopisnika samega. Če je g. K. smatral kakšno šalo za žaljenje glede svoje osebe, mu je bilo prosto odgovoriti klin s klinom in si privoščiti tudi par dovtipov. Vsa stvar je imela šaljivo lice, in to so čutili tudi vsi, ki nimajo navade šele drugi dan cepiti dlake in prodajati iz trte izvite ugovore. Na dopisniku se tu očitno kaže, da hoče pri njem domišljija biti kos resnici. Vsa posledica tega napada pade na njega in če je mislil, da mu naša družba zameri, se je dobro zmotil. Upamo, da ostane g. slavljenec, katerega se je tudi izkušal dotakniti, proti takim napadom ravnodušen in da se naša družba ne vznemirja preveč radi tega, ker bi sicer, če bi kaj dala na take nizkosti, prišla do tega,

da bi vsak dan se morala od Vas, g. dopisnik, čutiti žaljeno, Torej preko stvari!

Iz Postojne. Recite, kar hočete, v Postojni imamo tako življenje kot malokje na Kranjskem. Komaj nas je razveselil dramatični klub z ljubko igro »Mlinar in njegova hči, že nam je ponudilo drugo društvo, vrli postojnski »Sokol« lep, zabaven večer.

Preteklo nedeljo priredil je »Sokol« zopet koncert z bogatim sporedom. Skrbno izbrane pesmi udarjali so društveni tamburaši z nepričakovano preciznostjo, v največje zadovoljstvo navzočega občinstva, ki je z opravičeno pozornostjo zasledovalo velik napredek, ki se ga doseglei neutrudljivi tamburaši v kratkih dneh. Vsaki točki je sledilo frenetično ploskanje, ki pa je dospelo do vrhunca, ko so zadonele slovenske narodne pesmi, katere je nad vse dobro harmoniral neutrudljivi kapelnik naš — gosp. Kubišta, čegar prva zasluga je, da se je povspel tamburaški zbor na tako visoko stopinjo. Ponosni smo lahko, da imamo v svoji sredi tako izborni muzikalni talent, pod čegar vodstvom pričakujemo od vrlih naših tamburašev še mnogo, mnogo. . .

Igrala se je tudi znana igra »Dva gospoda pa jeden sluga«. Stara igra sicer, a vendar lepa, kadar jo oživljajo — dobri igralci. In taki igralci so bili, če še nikdar, gotovo takrat naši diletantje. — Videli smo precej iger, a odkrito bodi rečeno, nikdar bi se ne sramovali gledati enako vzpizoritev v — ljubljanskem gledališču. Dobra režija — pravočasni nastopi in temperamentno igranje — vse je bilo med seboj lepo združeno.

Najbolj se je odlikoval junak igre »sluga Ivan« (g. Križaj), ki je žel s svojim vseskozi izbornim igranjem poseben aplavz. — Lepa njegova sovratnica bila je služkinja (gdč. Remicova), ki je s svojo ljubko igro razočarala hvaležno občinstvo. »Zaljubljenega doktorja« je igral z znano spretnostjo g. Sever, »drugega gospoda« pa z lepo neprisljano igro gosp. Vončina. K dobremu uspehu igre sta prav posebno pripomogla s svojo daljšo ulogo g. Jurca in s krajšo g. Smrdu, ki pa bo, kakor je pokazal, prav dobro poraben za večje uloge enake vrste.

Po končanem vspredu razvila se je med občinstvom domača, neprisljena zabava, katero je znatno poveljeval »ad hoc« sestavljen pevski zbor, ki je zapeval nekaj prav lepih umetnih in narodnih pesmi. Ples, pesmi, šaljivi prizori vrstili so se drug za drugim. Večer je bil torej prav zabaven in se ni čuditi, da so se čuli zvonki glasovi lahkega valčka še pozno v noč in so ponehali šele tedaj, ko se je jel vzbujati beli dan. Pri tej priliki moramo pohvalno omeniti točno in dobro postrežbo gostilničarja gospoda Paternosta.

V krasni, veliki dvorani (ki pa naj je drugič bolj zakurjena!) nabralo se je precej občinstva. S svojo navzočnostjo so nas razveselile med drugimi deželni poslanec gosp. Arko, več gg. uradnikov in mnogo drugih čislanih postojnskih rodbin. Prišlo je vzlic mrzlemu vremenu tudi nekaj tujcev.

Ker je bil to »Sokolov« zadnji letošnji koncert, pričakovali smo vendar večje udeležbe iz Postojne. Se dobijo pač še vedno taki ljudje, ki smatrajo »Sokol« za društvo proletarcev, na katerih veselice naj bi ne hodila inteligenca. To pa gotovo ni prav in taki ljudje grešijo, ker rušijo narodno življenje. Kjer lahko obstoji več društev, naj jedno društvo drugo podpira pri veselicah in drugih zabavah. Z ruvanjem zoper jedno ali drugo društvo ne doseže se drugega, kot medsebojno sovražstvo, ki nima nikdar dobrih posledic. Pred očmi naj se ima vedno pomen veselice in ne — osebnosti, ni prav, da se radi gostilničarja, ki iz svojih vzrokov ni ud čitalnice, mnogo njenih članov ostentativno veselice »Sokolov« ne udeleži in tako škoduje le procvitu društva, gostilničarju pa — lahko rečemo — prav malo. Komur je pri srcu napredek narodovega življenja — tega ne stori.

Svetujemo Sokolom, naj gredo čvrsto naprej po začetni poti neutrudljive vaje, da si prisvojijo popolnost v igranju. Opuste naj vsako eventualno ruvanje zoper »čitalnico« ali katerosibodi drugo društvo in zagotavljamo jim, da si bodo

pridobili simpatije umetnost upoštevajočega občinstva, ki bo znalo ceniti njihovo — narodno požrtvovalnost. Na zdar!

Obrambna sredstva proti klerikalizmu.

(Dalje.)

Kdor hoče spoznati bistvo inkvizicije, mora pregledati inkvizicijska navodila.

Tako navodilo je sestavil dominikanec Bernard Guidonis, ki je bil leta 1306. imenovan papežkim inkvizitorjem v Toulousu. To mesto je zavzemal 17 let in je v tem času dal sežgati 637 oseb. Bil je oseben prijatelj papeža Ivana XXII. in je umrl kot škof, katero dostojanstvo mu je bilo podeljeno za njegovo vneto sežiganje »krivovercev«.

Guidonis je spisal knjigo, v kateri na podlagi dolgoletnih skušenj uči inkvizitorje o njih »delavnosti«. Njegovo navodilo se je tudi res vestno porabljalo.

Pribiti je treba, da priznava Guidonis izrečno papežki značaj inkvizicije, priznava izrečno, da so krvave posvetne postave protikrivovercem bile izdane na papežev pritisk. Tudi pravi Guidonis, da ima inkvizicijska oblast, prisiliti posvetne gospodarske, da jej služijo. Tudi iz cerkve izobčeni vladarji so dolžni inkviziciji služiti. Inkvizitorji niso nikomur podrejeni, nego papežu samemu.

Namen inkvizicije je, uničiti krivoverstvo; to pa se ne da uničiti, če se ne uničijo krivoverci, njih zaščitniki in branitelji — pravi Guidonis in potem uči: Krivoverci se uničijo na dvojen način: 1. s tem, da se spreobrnejo h katoliški veri, 2. s tem, da se jih izroči posvetni sodniji, katere jih sežge.

Tudi generalni inkvizitor v Aragoniji, Nikolaj Eymeric, je sestavil navodilo za inkvizicijo, ki je bilo mnogokrat natisneno. Eymeric stoji na tistem stališču kakor Guidonis. Zanimivi so naslednji njegovi nauki: Če so otroci kakega »krivoverca« tudi pravoverni, se jim ne sme od očetovega premoženja čisto nič pustiti. Ta grozni nauk se stinja z naredbo papeža Inocencija III., ki je prešla v zakonsko pravo!

Eymeric uči obširno, kako je loviti nedolžne obtožence z vsakovrstnimi zvičajnimi vprašanji in trditvami, da se zagovore. Ugledni bogoslovec Pegna, ki je Eymerica komentiral, je sam sprevlel, da je to grožen nauk, da kaj takega niti pri poganih ni bilo dopustno, a vendar opravičuje ta neizmerno hudobni in nemoralni nauk, češ, taka sredstva so dopuščena zaradi dobrega namena (ad bonam finem ordinatae!).

Tu imamo izrečno priznanje nad vse nemoralnega klerikalnega nauka, da namen posvečuje sredstvo. Pegna ni bil jezuit, a bil je vleugleden teolog, a knjiga, v kateri proglaš, da »namen posvečuje sredstva«, je bila tiskana v papeškem Rimu, z dovoljenjem najvišjega papeškega cenzorja in je posvečena papežu Gregorju XIII. Razupito načelo, da »namen posvečuje sredstvo«, je v svojem nemoralnem pomenu zadobilo odobrenje papeške cenzure.

Inkvizicija se je tega načela vestno držala. Kako so inkvizitorji nedolžne zapeljavali, da so se zagovorili, kaže naslednje zgodovinsko poročilo iz l. 1234: Inkvizitorji so stavili obtožencem vprašanje: Če pride ženska v blagoslovljeno stanje — ali je to delo Boga ali delo človeka. Če je obtoženec rekel, da je to delo človeka, so ga proglasili za krivoverca in ga sežgali, češ: kdor trdi, da človek ustvarja ljudi in ne Bog, je krivoverec. Če je pa obtoženec rekel, da je spravi Bog žensko v blagoslovljeno stanje, so ga tudi proglasili za krivoverca in ga sežgali, češ, kdor tako pravi, tisti trdi, da se Bog z ženskami peča.

S takimi in podobnimi zvičajami so inkvizitorji na stotine ljudi spravili na grmado. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. novembra.

— **Osebnosti.** Deželni odbor je imenoval računskega praktikanta gosp. Avgusta Bukoviča računskim oficijalom in gosp. Antona Bernika računskim praktikantom.

— **Prestop v pravoslavje.** V »Edinosti« čitamo z ozirom na »Slovenčev« naznanilo, da hočejo v Rojanu in v Ricmanjih prestopiti v pravoslavje, naslednje velezanimivo poročilo: »Rojančani so sedanjemu škofu, dru. Naglu, predložili pisano spomenico o vseh krivicah, kar jih je provzročil sedanji župnik Jurizza, a na to spomenico je dr. Nagl odgovoril: da — jim pozneje odgovori!!

➡ Dalje v prilogi. ➡

Med tem pa deluje župnik Jurizza mirno naprej po svojem določenem in od italijanske camorre narekovanem mu načrtu! Njegovi ožji prijatelji pa trosijo vest, da Jurizza uživa vse zaupanje škofovo, kakor je užival nekdanji kardinalovo. To je razburilo Rojančane in posledica temu je, da stojimo v Rojanu pred dogodki, kakor jih opisuje »Slovenec«. Glede Ricmanj smo izvedeli, da je tržaški škof dr. Nagl izdal ukaz, da mora s 25. novembrom prenehati v Ricmanjih vse slovensko bogoslužje ter tudi jurisdikcija škofa Drohobeckega. Ob enem je izdalo ces. kr. namestništvo ukaz, da se ima v Ricmanjih za dolinske duhovnike politično eksekvirati njihova kolektura. To je bila iskra v sod, itak že prenapolnjeni s smodnikom, in posledica temu je, da stojimo tudi v Ricmanjih pred dogodki kakor jih opisuje »Slovenec«. Na druga izvajanja in zavijanja v »Slovenec«, posebno pa na krivična zasramovanja gotovih oseb, ne odgovarjamo; stopamo pa pred čitatelje, ki poznajo razmere, posebno pa pred naše tržaške kroge vseh stanov, naj oni razsodijo, kdo je kriv na teh žalostnih dogodkih: ali »unijatski beriči«, ali pa fanatični latinizatorji in oni, ki stojijo za njimi! — Kakor se vidi, je nemški škof v Trstu kot verni eksekutor vlade in iredente že zasadil svoje kremplje v slovensko meso.

— **Zajcu po nosu.** V »Slovenec« št. 269 pod naslovom »Kako lažejo« pere neki Zajec šentruperska duhovnika, ki sta s svojo odsotnostjo iz fare zakrivila, da je neka ženska v Prelesju umrla brez sv. zakramentov za umirajoče, a ne ovrže niti enega dejstva, ki so navedena v 263. številu »Slov. Naroda«. Vendar je »Slovenec« te izjave tako vesel, da jej da debelo-tiskan naslov »Kako lažejo«, češ, sedaj bodo moji bistrourni čitatelji prepričani, da je »Narod« lagal. Povemo pa resnično, da »Slovenec« in »Obrambnemu društvu« še enkrat to, kar vsak šentruperski faran spozna za resnico, in če hočeta, povemo tudi večkrat glasno na uho: Res je, da je dotična ženska v Prelesju (ne v Preboju) umrla neprevidena; res je, da so poslali po duhovnika v St. Rupert, a ni bilo nobenega doma — bila sta v Ljubljani; res je, da bi duhovnik lahko dobil omenjeno žensko pri življenju, ako bi bil kateri doma in se podal k njej v četrte ure oddaljeno Prelesje; res je, da se je farovška kuharica zaradi tega na njo jezila. Kako je pa Zajčev hlapec iskal duhovnika po sosedni mirski fari, tega ne vemo, vemo pa, da je odšel iz Mirne brez duhovnika. Lepo pa ni, da se krivda vali na mirskega g. kaplana, ker stoji o njem v tej Zajčevi izjavi črno na belem, da ne bil o pravem času na svojem mestu. Torej kdo laže? Ker tedaj Zajec ne ovrže v »Slov. Narodu« omenjenih dejstev — to pač sam dobro ve — mora imeti njegova izjava drug namen, in ta bo, prikupiti se šentruperskima duhovnikoma, da bi v času občinskih volitev pripomogla njemu na županski stolec, saj je pred kratkim šel menda iz istega namena k župniku s ponižno prošnjo, naj bi mu on naročil »Slovenec«. Nimamo nič proti temu, da si ga šentrupertčanje — ako jim ugaja njegovo prazno kričanje — izvolijo županom, le to mu svetujemo, da naj v prihodnje, čeprav iz dobička-željnosti, bolj možato zastopa klerikalizem in ne zabavlja v eni in isti sapi čez klerikalce in liberalce, se ne dela vernega katoličana, a v istem hipu ne kaže lahkomišljenega brezverca. Kdor se poda na opolzko pot javnega časopisja, mora biti čist značaj! Na eventualno izzivanje imamo različnega gradiva v izobilju.

— **Bohinjska železnica.** Z Bleda se nam piše: Dopisnik z Gorenjskega pravi v »Slovenskem Narodu« št. 270, da bo bohinjska železnica pokvarjena, ker bodo od Bleda proti Gorjanu le trije prehodi čez železnico. Mi pa pravimo, da je to ugodno. Če se pomisli, da se v daljavi enega kilometra na željo domačinom napravi troje prehodov, spozna vsak, da ti zadostujejo. Dobra pa spada pod gorjansko obdino. Tam dobe lep kolodvor. Zahtevali so še jeden kolodvor za Rečico, tako da bi imeli Gorjanci dva kolodvora, Bled pa bi ostal brez kolodvora. To je bila želja gorjanskih klerikalcev in njih klerikalnih zastopnikov. Želeli so to v kazen blejskim liberalcem in pa tudi zato, ker sovražijo tujce, saj se po klerikalnem mnenju kmetje pokvarijo, če pridejo preveč v dotiko s tujci. Če bi se gorjanske želje

uresničile, bi kmalu nehali tujci hoditi sem in tu svoj denar puščali. Ako bi ne bilo tujcev in ako bi ne bila na Gorenjskem kranjska industrijalna družba, bi dopisnik videl, kakšne kmetije bi tu bile! Kak fajmošter bi še izhajal, drugače pa bi vladala velika beračija. Kdor je bil pri ogledni komisiji nove železnice, je videl, da se je, kolikor je bilo mogoče in kolikor je zahtevala splošna korist, ustreglo vsem željam. Svetujemo dopisniku, naj pazno čita knjižico »Ljubljanski grad in promet tujcev«, katero knjižico lahko dobi pri županstvu na Bledu. V smislu tistih idej, ki jih razvija ta knjižica, so prosili blejski naprednjaki za kolodvor blizu blejskega jezera. Tej želji so se pridružili gospodje zastopniki politične oblasti, deželnega odbora in trgovske ter obrtniške zbornice ter sploh vsi člani komisije. Blejski naprednjaki izrekamo vsem tem gospodom toplo zahvalo za njih blagonaklonjenost, v sled katere dobi Bled nov kolodvor na takem prostoru, da ta biser kranjske dežele svetovno zaslovi. To bo vsem na korist, čeprav ne po volji klerikalcev, ki pa, hvala Bogu, nimajo nič vpliva. Prepričani smo, da bodo vsled tega še nekateri gorjanski kmetje sezidali vile za tujce in da postane naša Gorenjska druga Švica. Blejski naprednjaki, ki vemo, kaj je tujec za naš kraj, imamo še več projektov, da se Gorenjska povzdigne. Klerikalci bodo seveda nasprotovali, dasi bi morali otepati nezabeljene žgance, če bi naprednjaki ne delali za povzdigo Gorenjske in s tem na povzdigo občnega blagostanja. Projektiranih je več novih cest, deželna cesta naj se preloži čez strmo stran na Dobravo, prej ko mogoče naj se napravi druga cesta skozi Radovno in Krmo in naj se napravi zveza z Mojstrano. Za vse te koristne naprave upamo dobiti tudi podpore od tujcev, dasi bodo največ v korist domačinom, zlasti Gorjancem. Kar se tiče lovskih najemnikov na Pokluki, je vse v omenjenem dopisu povedano popolnoma resnično.

Blejski liberalce.

— **Lepo gospodarstvo.** Glede cerkljanske posojilnice, te mlade cvetke naše katoliške gospodarske organizacije, se poroča naslednja dogodbica: Ko je Janez Podjed dogospodaril kot načelnik te posojilnice, prevzel je njeno vodstvo cerkljanski kapelan Matevž Kos. Ta je klical najprej k sebi vsa tista stranka, katerih pravne razmere do zaveda niso bile jasne iz društvenih »knjig«. In tako je poklical tudi neko ženo, kateri je rekel, da je dolžna hranilnici dveletne obresti od svote 700 gld. Ta ga seveda začudeno pogleda ter pravi končno: »Gospod, to ni mogoče, jaz nisem od hranilnice prejela nikdar posojila, pač pa sem pred dvema letoma vložila 700 gld.« Stvar se je potem pojasnila tako, da ima prav žena, ki je dobila vložno knjižico, izgubila sicer obresti od dveh let, glede kapitala pa dobila pač tisto varnost, katero daje cerkljanska hranilnica in posojilnica.

— **Koncert Glasbene Matice.**

Prvi veliki koncert »Glasbene Matice« v letošnji sezoni bo dne 3. decembra. Izvajal se bo »Zlatorog«, prekrasna naša planinska pravljica, ki jo je nemški zložil slavni pesnik Baumbach in uglasbil skladatelj Albert Thierfelder. Ta skladba je dosegla že največje vspehe v Berlinu, Mogunciji, Monakovem in v drugih velikih mestih. Pela se bo v znanem prevodu prof. Funtka, ki je besedilo še posebej priredil potrebam skladbe. Postična snov pravljice v zvezi z duhovito in melodijozno glasbo bo očarala gotovo tudi naše koncertno občinstvo.

— **„Glasbeni Matici“** poslala je »Celjska posojilnica« podporo 100 kron. Živela!

— **„Filharmonično društvo“ v Ljubljani.** Iz včerajšnjega poročila ljubljanskega občinskega sveta je razvidno, s kakšnimi finančnimi težkočami se ima boriti naša »Glasbena Matica«. Kako srečno pa je v tem oziru nemško »Filharmonično društvo«, ki ima neizpernega protektorja v »Kranjski hranilnici«, kaže letno poročilo tega društva. Dohodkov je imelo 94302 K, izdatkov pa 94135 K. Čistega premoženja ima društvo 88273 K. In vendar se obsežnost in pomen kulturnega delovanja »Filharmoničnega društva« ne da primerjati z našo »Glasbeno Matico«.

— **Vseučiliški profesor gosp. dr. Šercel** je sinoči v »Mestnem domu« o ruskem jeziku prav zanimivo predaval o svojem potovanju po severu Rusije in o svojem bivanju mej narodičem Samoje-dov, katerih življenje in navade je predavatelj prav živo opisal. Poslušalk in poslušalcev se je zbralo precej mnogo.

— **Večer Konopnicke.** Slavlju, ki so ga priredile pretekli mesec Čehinje, katere so poklonile veliki pesnikinji Maryi Konopnicki osebno tudi krasen dar, se pridružujejo tudi Slovenke, ki hočejo napraviti dne 7. dec. »Večer Konopnicke«, da izrazijo tako svojo solidarnost z drugim slovanskim ženstvom v spoštovanju največje slovanske pesnikinje in pisateljice Marye Konopnicke, ki je pa pri nas, žal, tako malo znana. Večer bo obsegal dva dela: oficialni in zabavni. Na vsopredur oficialnega dela je prolog, deklamacija, solopevi, dvospevi, četerospevi in moški zbori. Razum slavnega trgovskega pev-skega društva »Mercur« in sl. »Društvene godbe« bodo sodelovale le dame. Zabavni del pa obsega poleg družega tudi pevske in glasbene točke.

— **Razstava slik** amateur-fotografov »Slovenskega planinskega društva« bo v soboto, dne 13. decembra v »Narodnem domu«. Slike bodo razstavljene tudi v nedeljo. V soboto bo predavanje, in sicer bo predaval gospod Ivan Mlakar o Mangartu.

— **Poročil se je v Novem mestu** trgovec Fran Božič z gđ. Kristino Schaffarjevo. Čestitamo!

— **Novo okrajno glavarstvo na Štajerskem** se ustanovi s 1. januarjem 1903 v Mürzzuschlagu. »Wiener Zeitung« je že prinesla tozadevno naredbo ministrstva notranjih zadev.

— **Uboj v silobranu.** V Doberni pri Celju je dne 23. septembra t. l. kmet-ski fant Rud. Iskrač ubil z ročico svojega sodruza Volanca. Celjski protiniki so pa spoznali, da je bil Iskrač v silobranu ter ga obsodili le v pet mesečno ječo.

— **Zavarovalnica proti ne-zgodam v Trstu.** Te dni se razpišejo dopolnilne volitve v zavarovalnico proti ne-zgodam v Trstu. Volitve se bodo vršile iz 3., 4. in 5. kategorije. Dobro bi bilo, ko bi se industrijalci združili na skupno postopanje pri teh volitvah. — **Deželni šolski svet** je naročil občini v Lovrani, naj priskrbi vse potrebno za ustanovitev hrvatske ljudske šole. Občina, katero imajo Lahi v rokah, je baje zelo razburjena ter se pritožuje, kakor se Lahi sploh vedno pritožijo, naj imajo prav ali ne.

— **Električna cestna železnica v Ljubljani.** Od dne 1. decembra 1902. dalje se bodo do preklica izdajali enotni vozni listki za otroke, veljavni za vsako poljubno vožnjo, po 6 vinarjev, dalje znižani jutranji vozni listki, veljavni za vožnje do 2 pasov, po 6 h, veljavni za vožnje čez 2 pasa, po 10 h. Ti znižani vozni listki se bodo izdajali samo za vožnje, ki se prične najkasneje ob 9. uri dopoldne. Pri tem je za občinstvo odločilna ura vsakokratnega izprevoznika. Da se odpravijo opetovani nedostaki ob prenašanju zapornih ograj, se to prenašanje od 1. decembra 1902. l. začneš poizkusoma odpravi in za vsa postajališča uvede vstopanje in izstopanje na levi strani voza v vsakokratni vozni smeri.

— **Dva židovska sleparja.** Od sejma sem se klatita po mestu dva židovska sleparja, ki prodajata nevednim ljudem kotenino za pristno rumberersko platno. Prodajala sta tudi žepne robce ljudem ter pripovedovala da sta zgubila ves denar v igri in da ne moreta domov, da prodasta blago, ki je sicer mnogo vredno, pod ceno. Tudi na druge načine sta lagala ljudem in hvalila blago kot pristno platno. Mestna policija je danes sa dva židovska tička v nekem tukajšnjem hotelu aretovala. Aretovanca sta Jakob Jüdel Klein in Samuel Loeb Klein iz Budimpešte. Dobro bi bilo, da bi se stranke, ki so bile oškodovane, takoj zglasile pri policiji.

— **„Stare kosti ne bodo de-lale“** je dejal včeraj prostak Ivan Semič od 17. pešpolka, ko je prišel iz garnizij-skega zapora in bi bil moral eksercirati.

Sel je iz vojašnice in se raje napil. Ker je preveč na ulici razgrajal, ga je neki brambovski četovodja ustavil in odpeljal seboj v vojašnico, odkoder so poslali po vojaško patroljo v šentpetrsko vojašnico, da ga je odvedla seboj. Na Ambroževem trgu se je vrgel Semič na tla in bil okoli sebe, da so ga štirje vojaki komaj ukrotili in spravili v vojašnico. Semič je vpil v jednomer: »stare kosti ne bodo delale«.

— **Ponočni berači.** Josip Sparovic, krojaški pomočnik, Ignac Zangl, me-sarski pomočnik in Franc Podkrajšek, pi-sar, ki so v pondeljek ponoči od gostilne do gostilne in od kavarne do kavarne beračili, bili so obsojeni pri okrožnem sodišču vsak na 8 dni zapora.

— **Konj splašil.** Danes jutraj se je na Resljevi cesti splašil v prazen me-sarski voz vprežen konj Antona Bizilja iz Hradeckega vasi št. 27 in je dirjal proti kolodvoru. Pred kolodvorom je padel Bi-zilj z voza v sneg, konj pa je padel na stopnice. Dasi je šel voz čez Bizilja, ven-dar ni bil znatno poškodovan.

— **Peki so se stekli.** Včeraj popoldne so se v gostilni v Krojaških ulicah sprli in stekli štirje pekovski po-močniki. Policija je vse štiri prišla in dala pod ključ.

— **V Begunje** so odpeljali danes jutraj 7 žensk, ki bodoje tamkaj v za-poru delale pokoro za svoje grehe.

— **Zopet društvo.** Klerikalci so neutrudni. Ustanovili so v Ljubljani »Društvo sv. Martek«. Namen: skubiti dekle, ki že itak toliko dajejo za cerkvene namene, na stara leta pa jih morajo občine vzdr-ževati.

— **Nezgoda.** V Kočavšiču so pili nekateri fantje v gostilni Lovrenca Rup-nika. Anton Likar iz Ofelce pri Ajdovščini je pri ti priliki tako nerodno ravnal, da je obstrelil Andreja Skoka iz Idrije.

— **Izgubljene in najdene reči.** Stotnik V. B. je izgubil srebrn etui za ci-garete. — Na poti od Resljeve ceste po Sv. Petra cesti, Prečnih, Kolodvorskih in Dalmatinovih ulicah in po Miklošičevi cesti do gostilne »pri Štefanu« je bil iz-gubljen zlat prstan z brilantom, vreden 180 kron. — Služkinja Marija Skvarča je našla v Hradeckega vasi zlat uhan.

— **Razpisane službe.** Mesto poštnega odpravnika pri c. kr. poštnem in-žektarju v Ljubljani »proči« bogodni in kavci 400 kron.

* **Najnovejše novice.** Neki avstrijski mornar je ustrelil na straži v Pekingu italijanskega mornarja, ki se mu je ustavljal. — Naslednik Kecsckemetyja, davčni uradnik Schedel je poneveril 20.000 K in zbežal. — 100letnico ogrskega narodnega muzeja so začeli obhajati včeraj v Bu-dimpešti. Cesarja zastopa nadvojvoda Jo-žef Avgust. — Tobačna tovarna »am Rennweg« na Dunaju je zgo-rela. — Literarui »nobelpreisi« dobi prosluli vseučilišni prof. T. Mommsen. — Nenavadna demonstracija. Pri izpraševalni komisiji za ljudske šole v Olovcu je izpraševal veronauk nadzornik dr. Postulka, ki je bil svoječasno zaradi nenravnih dejanj odstavljen, a ga je nad-škof Kohn zopet nastavljen. Kandidati so uprizorili proti njemu demonstracijo s tem, da ni hotel noben na njegovo vprašanje odgovorjati, niti prekrizati se niso hoteli. Vsi so dobili dvojke ter bodo mo-rali izpit iz veronauka ponavljati. — Zaradi »nihilizma« je bil obsojen ruski učenjak profesor Miljukov v 6 mesečno ječo, ker je bil tri večere v di-jaskih družbah. — 61 francoskih mo-ških redovnikov je vložilo proš-njo za državno pripoznanje. Proš-nja se je le šestim uslišala.

* **Iz slovanskega sveta.** Za zgrado Puškinovega spomenika se je nabralo od 1. januarja do konca oktobra samo 460 rubljev, doslej vsega skup 102471 rubljev. — Jenewein, sloveči akademski slikar češki, je bil imenovan profesorjem risanja na češki tehniki v Brnu. — Kocián se je od-peljal v Ameriko ter ondi priredi celo vrsto koncertov. — Glagolica. Hrvatske težnje po glagolici pri cerkvenih katoli-ških obredih nimajo zaželjenega uspeha, kakor omenja osečka »Narodna Obrana«. Hrvatje so odposlali v Rim k papežu de-putacijo, ki ji je na čelu spljitski župan Milič, ali v Rimu so sprejeli deputacijo jako nevljudno, ker so isto hudobneži prej odrnili, kako bi težila za razkolni-štvom. — Prof. dr. Lad. Čelakovský je umrl v ponedeljek, dne 24. listopada v svojem stanovanju v botaničnem zavodu, star 67 let. Rajniki je bil kot izvrsten bo-tanik čislán po vsem učenem svetu ter

je bil sin slovečega češkega pesnika Františka Ladislava Celakovskega, ki se je toliko zanimal za slovenski narod ter je dopisaval vsem takratnim slovenskim rodoljubom, zlasti Kopitarju in Vodniku.

*** Novi tisočaki** (tisoč kron) izidejo 2. januarja 1903 ter bo premet starih tisočakov (tisoč goldinarjev) za naprej ustavljen.

*** Vseh čeških časnikov** se je naštel letos 690, izmed teh 300 v Pragi in v Ameriki 70.

*** Češke razstave.** Razstava mojstra Nikolaja Aleša, Antona Hudečka in francoske grafike je bila 25. t. m. otvorjena v Pragi. Umetnik Aleš je razstavil 139 del.

*** Macedonski jezik.** Nedavno tega je avstrijski konzul v Monastiru naročil nekemu ondodnemu učitelju, da se stavi slovnico macedonskega jezika. V Macedoniji se govore različni jeziki: bolgarski, srbski, albanski, grški, romunski in turški, ali macedonskega jezika ni, kakor ni avstrijskega ali belgijskega in kakor pred bosansko okupacijo ni bilo bosanskega. Kallay je izumil bosanski jezik, zdaj pa je izumil še macedonski jezik, seveda v isti namen, kakor bosanski, da bi se Avstro-Madžarija mogla polastiti Macedonije.

*** Moderna galerija za češko kraljevino** je imela 23. listopada svojo sejo v zgradbi deželnega odbora. Seji je predsedoval načelnik kuratorija grof Harrach, ki se je zahvalil cesarju za kraljevsko darilo dva milijona kron, katerih druga polovica se plača konec l. 1902. — Predsednikom češkega odbora je bil izvoljen dr. Kramář, nemškega odbora prof. Wieser, predsednikov namestnik češkega odbora je stavbni nadsvetnik Hlavka, zapisnikar arh. Kotěra. V umetniško komisijo so izbrani: Kramář, Stupecký, Hynais, Myslbek, Kotěra, Stibral. Kramář je imel ob tej priliki jako zanimiv in važen začetni govor.

*** Tolstojev „Mrtvec“.** Razven romana »Hadži Murat«, ki pa se sme natisniti šele po njegovi smrti, je Tolstoj dovršil roman, ki izide še v tem letu. Naslov mu je »Mrtvec«. V njem se pripoveduje čudna pripoved neke rodbine »na obalah Volge«. Mož je sicer dober človek, ali nepoboljšljiv pijanček. Žena mlada, lepa in poštena skrbi za domačijo. Da kaj prisluži, hodi v tovarno na delo. Tam se vanjo zaljubi tovarniški poslovodja, ki jej svetuje, naj se loči od moža, ki se temu ne bo nič kaj ustavljal, ter naj se omoži z njim. Toda zakonska ločitev je v Rusiji luksus, ki si ga morejo privoščiti samo bogataši, poslovodja pa ni bogat. Zato se zaljubljenca zmenita za sledeče: Na bregu Volge se najde klobuk in suknja njenega moža, mož pa »izgine«. Žena izpove potem, da si je njen mož pijanček sam vzel življenje in prvega mrtvega, ki ga prinese valovi Volge — in Volga jih prinese mnogo — spozna kot svojega »ranjkega« moža. In ta naklep sta kmalu izvršila. Pijanček dobi nekaj denarja in bo — mrtvec. Tako je bilo vse v redu, dokler ni nekoč pijanček začel razsajati v neki petrogradski krčmi: »Pustite me pri miru, jaz ne živim, jaz sem — mrtvec!« Ko so ga vprašali, kaj to pomeni, pove vse živi mrtvec. Sreča onih dveh je izginila in kmalu so se vsi trije znašli kot kaznjenci — v Sibiriji. Ta roman pa hoče Tolstoj sam dramatisirati ter uprizoriti v naslednji sezoni v moskovskem gledališču.

*** Proces Schalk-Wolf.** Včeraj se je tedaj začela ta senačna obravnava v Mostu na Češkem. Wolf je vložil tri tožbe, in sicer proti posl. Schalku zaradi znane brošure »Zakaj sem proglasil poslanca K. H. Wolfa brezčastnim?«, nadalje ker je javno izrekel v Lincu zoper Wolfa več obdolžitev, kakor: da siplje denar z obema rokama, ženi pa meče potrebni denar pod noge ter jo pretepa, da je neko deklico na shodu posilil, da je ponaredil neko menico itd. Nadalje sta tožena urednika, oziroma založnika »Nationale Zeitung« A. Wüst in oni »Reichenberger Zeitung«, dr. Vil. Feistner, ker sta v svojih listih ponatisnila imenovano brošuro. Schalk je izjavil, da prevzame popolno odgovornost za svojo brošuro. Pri prvem zaslišanju je že prišlo med Wolfom in Schalkom do razburljivih prizorov, ko je Wolf dolžil, da se mu je v hišo vsiljeval ter se mu sploh takorekoč za suknjo obešal, Schalk pa je izpovedal, da se mu je Wolfova žena večkrat pritoževala nad domačimi razmerami, pri čemur jo je Schalk tolažil, da se mora marsičemu od povedati, češ, da je sedaj žena slovečega moža. Wolfa je moral predsednik miriti. Zaslišane so bile le tri priče.

*** V nobeni rodbini** bi ne smela manjkati rogaška slatina. Pri katarjih v krhlju in goltancu olajšuje in ako ji zjutraj pijemo s toplim mlekom, je izborna ločilna in kašelj blažilo domače sredstvo.

*** Hčerina žrtev.** V vasi Louka na Češkem se je opekla pred malo dnevi žena železniškega čuvaja. Zdravnik je dejal, da ponesrečenka ostane le takrat pri življenju, če se ji priloži del zdrave kože od živega človeka, ki bi prirastla ter zacelila opekline. Devetnajstletna hči ne-

srečne žene je privolila v to jako bolešno operacijo in zdravnik ji je odrezal iz rame del njene kože. Pri obeh, materi in hčeri, celitev ugodno napreduje.

*** Lastnega sina ustrelil.** Artur Kraus je bil eden tistih dunajskih pote puhov, ki ničesar ne delajo, pa le žive. Bil je sicer izurjen komptoirist, a službe ni hotel nastopiti že par let ne več. Tam mu se je pustil živiti od svojega 68letnega očeta, ki ima malo branjarjo. Ko je pretečeno soboto zopet zahteval denarja, a oče mu ga ni mogel dati, zagrozil je očetu, da mu razpara trebuh. In ko je na to v temi res z neko stvarjo v rokah skočil v očeta, je ta potegnil revolver iz žepa ter dvakrat vanj ustrelil.

*** Maščevalka svoje časti.** V »Nezavislych Listech«, ki jih izdaja v Plznu dr. Sedláček, je isti napadel osebno čast soproge svojega političnega nasprotnika dr. Šikla. Razžaljena gospa je prišla v spremstvu svojega svaka v Sedláčkovu stanovanju ter zahtevala satisfakcijo. Ko pa dr. Sedláček tega ni hotel izpolniti, ga je s korabacem parkrat pobožala po hrbtu. Korajžna ženska, ne da?

*** Strah v vojašnici.** Ko bi se pripovedovalo dogodke srednjega veka, bi se sicer ne čudili, ker tačas je imelo praznovstvo večje pravice, kakor splošna izobrazba. Toda strah, o katerem poroča »Agramer Tagblatt«, je strašil ta mesec, in sicer v zagrebški brambovski vojašnici. Dva vojaka, ki sta stala nedavno na straži pred zaporji, sta poročala pri raportu, da se je zaslislalo močno gromenje, takoj na to pa se je bližal velik mož. Ko je prišel bliže je vojak zapazil, da je brez glave (duh namreč). Vojaka se je lotil nepopisen strah, v le toliko, da je strah z nogo butnil ob duri, ki so se mu odprle ter je zginil v zaporih. (Čuden ptič, ki sam sili v zapor!). Kaj se je pozneje zgodilo, ne ve, ker ga je strah popolnoma prevzel, tako da je za »živci bolan v garnizijski bolnišnici. Bolj pogumen je bil drugi vojak. Ko se mu je bližal duh, je nameril puško nanj tuda »duh« mu je odgnal in kakor neki magični sili, je moral vojak ubogati. In tako je »duh« zopet nezadržan odšel v zapore. Vojaka prideta najbrže pred vojno sodišče zaradi zanemarjanja dolžnosti na straži. To so posledice »spiritističnih nauk« ki se gojijo zadnja leta v Zagrebu.

*** Zagonetna krotilka levov.** Pred leti je vzbujala splošno radovednost na Dunaju in po drugih mestih pogumna krotilka levov, ki je bila na listih povsod le napovedana kot »komtesa X«. Nihče ni videl njenega obraza, ker je pri produkcijah vedno nosila črno krinko. Dunajčanje so vse mogoče uigabili. Eni so trdili, da ima »mrtvaško glavo«, drugi zopet, da ji je neki lev tako razmesaril obraz, da ga je pregrozno pogledati. Sedaj pa se je pred pariško sodnijo vršil proces, ki je razkril zagonetko. Krotilka je grofica Rene de Vezon de Vezins. Petindvajset let sta živela z možem v slogi, ko je naenkrat dobila grofica neukrotljivo strast do zverin ter vstopila v pouk pri nekem krotilcu levov. Grof se je vsled tega dal sodno ločiti od nje ter ji vrnil njeno doto dva milijona frankov. Imela sta sina in hčer. Sina je sodišče prisodilo možu, hčer pa grofici. Ker je sedaj grof zvedel, da hoče grofica tudi hčer posvetiti cirkusu, je vložil tožbo na izročitev hčere. In tako je zvedel svet, kdo se je skrivala pod črno krinko.

*** Londonska policija** šteje 16 000 mož. V preteklem letu je aretirala 109 000 oseb.

*** Pijanci med sloni** niso nikaka posebnost. Sloni sploh ljubijo alkoholizirane pijače in kadar dobe žganje, opijanijo se kakor muhe. Pa tudi v prostosti iščejo sadje drevesa umgan, iz katerega pripravljajo divjaki močno pijačo. Če se sloni natis s tem sadjem, se opijani, znorijo, vrte se okoli, dokler ne pade na tla in tam ostane, dokler ga ne mine »maček«.

Društva.

— **„Splošno slovensko žensko društvo“** javlja svojim cenjenim članicam, da priredi v nedeljo, 30. t. m., svoj drugi sestanek ob 8 uri s predavanjem.

— **„Gospodinske šole“** občni zbor bo v nedeljo, dne 30. novembra t. l., ob 11. uri dopoldne v društvenih prostorih Rimska cesta št. 9. Častiti člani se vljudno vabijo k obilni udeležbi.

— **Koncert zagorskega orkestra**, združen z dramatično predstavo »V civilu« in veliko varieté predstavo »Jaques & Stefano« se vrši v nedeljo, 30. t. m., v dvorani L. Habata v Zagorju ob Savi. Začetek ob 6. zvečer.

— **Akademikna podružnica sv. Cirila in Metoda** si je na svojem občnem zboru dne 23. novembra izbrala za leto 1902/3 sledeči odbor: 1.) Cand. iur. Ferdo Lašič, predsednik, 2.) cand. phil. Janko Masten, tajnik, 3.) cand. iur. Štefan Rajh, blagajnik, 4.) cand. iur. Clemens Vobič, odborov namestnik.

— **Zaupni shod ajdovske podružnice učiteljskega društva za goriški okraj** bo dne 4 decem-

bra ob 11. uri predpoldne v Ajdovščini. Dnevni red: 1. Predsednikov nagovor. 2. O petletninah; poroča g. predsednik. 3. O prošnjah na deželni zbor glede zboljšanja učiteljskega stanja; poroča g. tovariš Bajt Fran. 4. O načrtu postavbe glede zboljšanja učiteljskega gmetnega stanja; poroča g. tovariš Možina Ant. K shodu so vabljeni poleg učiteljskega tudi slov. deželni poslanci, da pojasnijo stališče deželnega zbora o gorenjih točkah.

Književnost.

— **„Planinski Vestnik“** ima v št. 11. naslednjo vsebino: I. M.: S cepinom in vrvi; L. Stiasny: Na Vezuv; Otvoritev zavetišča na Grmadi; Društvene vesti; Raznoterosti.

— **„Kako nas Ugarska uzdržava“.** V zalogi delniške tiskarne na Reki je izšla brošura z gorenjim naslovom, ki dokazuje, kako je Hrvatska vsled finančne skupnosti z Ogrsko oškodovana. Ogrska sicer vedno trdi, da vzdržuje Hrvatsko, pričujoča brošura pa dokazuje neovržno, da bi Hrvatska v slučaju finančne samostojnosti po odbitju vseh prispevkov za skupne zadeve imela okroglo 23 milijonov kron na leto na razpolaganje, med tem ko ima sedaj le 8½ milijona. Kdor se zanima za finančno razmerje med Ogrsko in Hrvatsko, se iz te brošure o njem dobro informuje. Cena brošure je 30 vin.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 27. novembra. V današnji seji poslanske zbornice je vlada predložila zakonski načrt glede odprave uradniških kavcij. Te kavcije se odpravijo tekom treh let. Potem je prišel na vrsto nujni predlog prof. Fiedlerja glede ministrske naredbe o izplačevanju posojilniških vlog. Razvila se je večja debata. Ko bo rešena ta zadeva pride na vrsto vladna predloga o dovolitvi kredita štirih milijonov kron za poškodovance. Prihodnja seja bo v torek.

Dunaj 27. novembra. Nemške stranke iz Češke obelodanijo jutri svojo, spravnega pogajanja tičočo se spomenico, v kateri bodo označene njih zahteve. Kakor se čuje, zahtevajo popolno reformo vse uprave.

Dunaj 27. novembra. Sinoči je ustavni odsek začel razpravljati o predlogih glede poslanske imunite. Razprava se bo še nadaljevala.

Dunaj 27. novembra. Odlposlanstvo 33 lekarniških gremijev intervenira danes tu glede znane razsodbe upravne sodnije. Svetovalo se jim je, naj izposlujejo pri vladi neki provizorij. V kratkem bo tu zborovanje vseh lekarniških gremijev.

Most 27. novembra. Sodišče je v procesu Wolf contra Schalk včeraj izreklo, da je s Schalkovo brošuro: »Warum ich H. K. Wolf für ehrlos erkläre habe«, storjeno kaznivo dejanje že zastarano. Zaradi tega se je danes razvila dolga formalna diskusija. Sodišče je odločilo, da ostane Schalk obtoženec v vseh zadevah. Razpravljalo se je o očitjanju, da je Wolf cd nekega dunajskega odvetnika dobil 3000 gld. Wolf je dokazoval, da je korektno postopal.

Atene 27. novembra. Vlada je iztirala iz Grške bivšega bolgarskega podpolkovnika Jankova, ki je iz Macedonije moral pred Turki zbežati čez grško mejo.

Berolin 27. novembra. Pred odhodom iz Essena je cesar Viljem dal sklicati Kruppove delavce in je imel govor, v katerem jih je pozivljal, naj se ločijo od socialnodemokratske stranke.

Novi York 27. novembra. Veliki štrajk v Havani, ki je že imel popolnoma značaj revolucije, je ponehal.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 27. novembra 1902

Skopni državni dolg v notah	101 15
Skupni državni dolg v srebru	100 90
Avstrijska zlata renta	120 60
Avstrijska kronska renta 4%	100 15
Ogrska zlata renta 4%	120 25
Ogrska kronska renta 4%	97 65
Avstro-ogrsko bančne delnice	1550 —
Kreditne delnice	866 25
London vista	239 20
Nemški državni bankovci za 100 mark	118 97 1/2
30 mark	23 41
20 frankov	19 07
Italijanski bankovci	95 05
G. kr. cekini	11 32

Žitne cene v Budimpešti

dne 27. novembra 1902.

Termin.			
Pšenica za april	za 50 kg	K	7 67
Rz " april	" 50 "	"	8 66
Koruzza " maj	" 50 "	"	5 78
Oves " april	" 50 "	"	6 37

Efektiv.

Cena se komaj vzdržuje.

40.000 kron znaša glavni dobiček loterije »Dunajskega umetniško-obrtnega društva«. Opozorjamo svoje cenjene čitatelje, da se bo srečkanje vršilo nepreklicno dne 15. januarja 1903.

Gospodu Juliju Schaumann-u lekarnarju v Stockerau-u.

Da si odpravim pomanjkljivo prebavljenje prosim Vas, pošljite mi 5 skatelj Vaše želodčne soli takoj proti povzetju.

Z velespoštovanjem

Andrej Flesche.

Dobiva se pri izdelovalcu, Juliju Schaumannu, deželnem stanovskem lekarnarju v Stockerau-u in v vseh tu in inozemskih lekarnah. Cena skatljice K 1 50, manj kot 2 skatljici se ne pošiljati. (2755—11)

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 30.

Dr. pr. 1228

V petek, 28. novembra 1902.

Četrtrič v sezoni.

Prodana nevesta.

Komična opera v treh dejanjih. Spisal K. Sabina, Uglasbil B. Smetana. Kapelnik H. Benisek. Režiser E. Aschenbrenner.

Blagajnika se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7½. uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

V nedeljo, dne 30. novembra, popoldanska in večerna predstava.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 25. novembra: Evgen grof Aichelburg, zasebnik, 40 let, Breg št. 18, otrpnjenje srca.

V deželni bolnici;

Dne 23. novembra: Blaž Vodopivec, delavec, 61 let, pljučni edem.

Dne 24. novembra: Ivan Gosar, blapec, 58 let, otrpnjenje srca.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji srčni tlak 786-0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
26	9. zvečer	726 3	- 20	brezvetr.	sneg	mm.
27	7. zjutraj	728 5	- 22	sl. zahod	oblačno	86 mm.
	2. popol.	730 1	0 3	sl. vzhvz.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura -0 9°, normala: 1-3°

Zahvala.

(2931)

Castitemu uradništvu, učitelstvu in meščanstvu, cenjenim damam, slavnemu gasilnemu društvu in mestni godbi, ki so se vsi v tako lepem številu udeležili pogrebne izpovedi blage gospe

Cene Furlanove

izreka njeno sorodstvo najlepšo zahvalo.

V Metliki, dne 26. listopada 1902.

Učenca

(2924-1)

s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, sprejme v uk **takoj** trgovina

Dragotin Hribar

Šelenburgove ulice 3.

Za samostalno vodstvo

mlina

s 4 kamni (kolesi) in žage na Kranjskem se išče spreten strokovnjak.

Pojasnijo da tovarna za stroje G. Tönnies, Ljubljana. (2932-1)

Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke.

Popravila.

Skrbno izdelovanje.

L. Mikusch

tovarna dežnikov

Ljubljana, Mestni trg.

Uradnik

išče stanovanje z dobro hrano.

Ponudbe pod: „F“, poste restante, Ljubljana. (2825-1)

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Fraga čez Trbiž
Ob 12. uri 24 m po noči obojni vlak v Trbiž, Beljak
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno
čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling
v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri
5 m jutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak
Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal
v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. —
Ob 11. uri 51 m dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob
3. uri 58 m popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selz-
thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost
Bregenc, Curin, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling
v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb-
Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, na Dunaj
čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči obojni vlak v Tr-
biž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-
Monakovo direktni vozovi I in II. razreda.) — Fraga
v Novo mesto in v Kočevje. Obojni vlaki: Ob 7. uri
17 m jutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje.
Ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m
zvečer v Novomesto, Kočevje. Frinod v Ljubljano juž.
kol. Fraga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj obojni
vlak v Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost,
Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Lju-
bno Celovec, Beljak, (Monakovo-Trst direktni vozovi I
in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m jutraj obojni
vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne obojni
vlak v Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove
vane, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzen, Bude-
jovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curin,
Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno
Celovec, St. Michor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m po-
poldne obojni vlak v Dunaja, Ljubno, Selzthal, Be-
ljaka, Celovec, Monakovo, Inomost, Franzensfeste,
Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer obojni vlak v
Dunaja, Ljubno, Beljaka, Celovec, Pontabla, čez Selz-
thal iz Inomosta, Solnograda. — Fraga iz Novega
mesta in Kočevja. Obojni vlaki: Ob 6. uri 44 m
jutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m
popoldne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in
ob 8. uri 36 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljub-
ljane drž. kol. v Kamnik. Mesani vlaki: Ob 7. uri
25 m jutraj ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
50 m zvečer in ob 10. uri 25 m, poslednji vlak le
ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. —
Frinod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mesani
vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 8 m
dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in
samo v oktobru. (1)

Izgubil se je pes

(brakir)

svitlorumene barve z belim nosom in be-
limi prsti na nogah. Čuje na ime »Žutela«.

Kdor najde psa, naj to naznani v
upravnistvu »Slov. Naroda«, kjer poizve
naslov lastnika. (2919-3)

Poskusite

J. Klauer-jev, Triglav

naravni rastlinski liker!

Ogreva in oživlja zelodec in teló.
Probujta tek in prebavo. (415-236)

Edini založnik in imetnik:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

Lepo urejena (2928-1)

trgovina in gostilna

v večjem okraju se takoj iz proste roke
proda vse skupaj ali tudi pod ugodnimi
pogoji v najem dá.

Cenjene ponudbe prosim nasloviti:
Trgovca 1000, poste restante Ljubljana.

~ Iščem ~

poslovodjo

za svoji filijalni zalogi vina v Hrastniku
in v Kočevju. Plača po dogovoru. Oženjeni
reflektantje, ki so v stanu položiti kav-
cije 1000 kron, naj se zgledajo pri Josipu
Rossiju, trgovcu z vinom v Zagorju
ob Savi. (2922-2)

! Primerno božično darilo !

Srečkanje nepreklicno
15. januarja 1903

Glavni dobitnik

kron 40.000 kron

Srečke umetniško-obrtnega društva
(2927-1) à 1 krono

priporoča

J. C. MAYER
v Ljubljani.

Preje v konkurzu se nahajajoča manufakturna zaloga „pri Amerikancu“

se bode

(2933-1)

od četrтка, dne 6. novembra t. l.

nadalje

v Ljubljani

Stari trg št. 1

(preje F. Detter)

ceno prodajala.

V prodajo spadajoči predmeti se
ogledajo lahko brez kupovalne sile
in se le omenja, da se prodaja

perilno blago že . . . od 6 kr. naprej
lepi barhenti za bluže „ 16 „ „
zimsko oblačilno blago „ 25 „ meter naprej.

Prodaja se samo od 8. do 12. ure dopoldne in
od 2. do 6. ure popoldne.

Tudi se oddajo večje
partije trgovcem.

Jzšel je krasen slovenski skladni koledar

za trgovine, obrtne, urade, pisarne, šole
in posameznike v moderni in elegantni
obliki v založništvu trdke (2390-10)

Ivana Bonača v Ljubljani.

Cena je vzlic okusni izdelavi zelo nizka,
samo 30 vin. s pošto 30 vin. več.

Znesek naj se blagovoli v znakah ali po
nakaznici naprej vposlati.

Prekupci dobe velik rabat in se na zahtevo dološje cenik.

Trgovci porabijo istega lahko kot novoletno
darilo in se brezplačno utisne njihova firma.

Da ne bode, ako koledar kmalu poide,
prepozno, prosim g. naročnike, da se čim
prej oglašé, ker se bode na take v prvi
vrsti pri razpisiljavi oziralo.

Čaj proti kašlju.

Izpričano vplivno
zdravilo proti ka-
šlju, hripavosti in
pri zasliženju so-
pilnih organov.

Vsak dan se vzame
tri čašice tega čaja,
vselej eno uro pred
(2910) jedjo. d (1)

Cena zavitku
50 vin.

Lekarna Piccoli „pri angelju“
Ljubljana, Dunajska cesta.

Zunanja naročila proti poštnemu povzetju.

Resna in dobra ženitna ponudba!

30 let star fant s tisoč kronami
gotovine, se želi priženiti kot zet
na kako primerno posestvo, najraje
z gostilno, ker imam veselje do go-
stilniškega obrta.

Vzamem deklico ali vdovo brez
otrok, katera ni čez 30 let stara in
ki ne gleda samo po denarju.

Ponudbe je pošiljati pod „J. 857“
do 10. decembra 1902 na upravnistvo
»Slov. Naroda«. (2915-2)

Obleka, koci, stari komisni čevlji s podplati

na debelo, tudi na 6 mesecev, se po jako nizki
ceni dobivajo pri (2877-4)

L. Pressburger & Sohn
Dunaj, XX./I, tovarna Waltzen.

Ekonom

vojaščine prost, ki je dovršil kmetijsko
šolo in obiskoval sirarsko-mlekarski kurz
ter je že služboval čez 1 leto na nekem
veleposestvu ter 1 leto vodil nekó dru-
štveno trtnico in drevesnico, zmožen slo-
venskega in hrvatsko-srbskega jezika, z
izvrstnimi spričevali išče primerne službe.

Blagohotne ponudbe pod naslovom:
Ekonom, poste restante, Gorica.

Vsak petek

gostilni „pri zlati ribi“
sveže
morske ribe.

Z velespoštovanjem

F. Rozman

(2738-4)

gostilničar.

Opekarna

se da v najem ali pa tudi
proda v last.

Le-ta leži poleg deželne ceste v tu-
hinjski dolini, 2 uri nad Kamni-
kom. Ilovka je primerna tudi za izde-
lavo drugih lončenih posod, ker je ka-
menja in peska popolnoma prosta.

Več pove gosp. Franc Zoré, učitelj
v Šmartnem nad Kamnikom. (2914-2)

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa pro-
sta za ljudi in domače živali, à 40 kr. in 60 kr.,
se dobiva samo

v deželni lekarni „pri Martji poma-
gaj“ M. Leustek-a in v lekarni Ubald
pl. Trnkóczy-ja v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako
zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18
podgan mrtvih in torej lahko vsakomur pripo-
ročam to sredstvo.

Schweinfurt, dne 11. februarja 1899.

(2208-12)

L. Kres, mlekarja.

Resna ženitna ponudba!

Slovenec, 28 let star, trgovec
in posestnik v prijaznem kraju
na Kranjskem, želi se sezna-
niti v surho ženitve s pošteno,
pridno in zdravo gospodično v
starosti od 20 do 25 let, iz
narodne rodbine, katera ima
veselje do trgovine.

Le resne ponudbe s sliko naj
se blagovolijo poslati na uprav-
nistvo »Slov. Naroda“ pod šifro
„Uedno zvesta“. (2913-3)

Stroga tajnost se jamči!

Prešernove * poezije

v novi popolni izdaji z življenjepisom, literarno-
zgodovinskimi črticami in estetično oceno. —
Uredil A. Aškerc. — Elzevir-izdaja (rudeče
usnje z zlato obrezo) 3^a H, po pošti 3 H 20 h.

Založništvo L. Schwentner v Ljubljani.

(1892-50)

Zasebni plesni pouk v velikem salonu hôtela „Pri Maliču“.

Dovoljujem si velečenjenemu p. n. občinstvu omeniti, da sem pričel s plesnimi tečaji za gospode in dame iz boljših rodbin in se isti vrše vsak torek in petek ob pol 8. uri zvečer. Prihodnji mesec december se prične „boston-tečaj“ z različnimi modernimi plesi.

Posebne ure se dajejo ob vsakem dnevnem času. Plesni pouk v zasebnih družbah in zasebnih hišah v vseh antičnih in modernih plesih po lahko in urno umljivi metodi. Docela nov program novih in modernih figuriranih plesov. — Zglašiti in vpisati se vsak dan od 11. do 12. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne v hotelu „Pri Slonu“, sobna številka 72.

Z velespoštovanjem

Giulio Morterra
plesni učitelj.

(2930—1)

Priličen nakup.

Sledeči predmeti se prodajajo za čuda nizko ceno:

Jügerjeve srajce za gospode, dobra vrsta	samo 39 kr.
Jügerjeve srajce za gospode s kožušno podvlako, tople	68 „
Flanelove turistske srajce za gospode z ovratnikom	85 „
Turistske srajce za gospode, zelo tople s kožušno podvlako	98 „
Ovratniki za gospode iz dobrega šifona, vsake vrste, samo 1/2 tucata	75 „
Manjete za gospode, bele ali barvane, najnovejše fagone, 1/4 tucata	75 „
Čilace-rokavice za gospode v vseh barvah, par	95 „
Srajce za dame iz močnega platna, compl. velike	45 „
Srajce za dame z bogatim vezanjem ali s čipkami	78 „
Suknje za dame iz Valerija-barhenta, pristno barvane, compl. velike	85 „
Bluze za dame iz Valerija-barhenta, primerne k suknji	75 „
Damski modrci, najnovejše fagone, dobro pristojne	95 „
Čilace-rokavice za dame v vseh barvah, dobra vrsta	79 „
Damske rokavice iz dobre, tople berlinske volne	39 „

Dalje se dobiva še po čuda nizkih cenah: Vse vrste Jügerjevega perila za gospode, dame in otroke, platno, blago za postelje, preproge, linoleum, zavese, kožuškovina, rute za ogrinitje in vse potrebščine za domaćijo.

Lastni oddelek za zlatarstvo: žepne ure (iz zlata, srebra, jekla ali nikla) od 3 gld. naprej. Ure na nihala od 9 gld. naprej, budilniki od 1-50 gld. naprej, prstani itd.

Dobiva se le, dokler zaloga zadošča v

(2923—1)

Versandt-Waarenhaus Adolf Natzler

Dunaj V/11, Schönbrunnerstrasse 131.

Naročila na deželo se izvršujejo po poštne povzetju.

Ustanovljeno 1870.
Perilo
Ustanovljeno 1870.

za gospode, dame in otroke
(lastni izdelki) (2670—5)

priporoča v nedosežni izbiro renomirana

trgovina s perilom

Mestni trg 8. **C. J. Hamann** Mestni trg 8.

Zalagatelj perila več častniških zavodov.

Perilo po meri se izgotavlja v najkrajšem času. — Natančno delo in znano dober kraj.

Prosim, gg. kolesarji, blagovolite čitati!

Vsled proti koncu idočje sezije namenil sem **razprodati** svojo zalogo še ostalih koles, znamka „Styria“ in „Helical“ letošnjih modelov, **pod lastno ceno**. Dana je torej slehernemu najugodnejša prilika, pridobiti si dobro, zanesljivo kolo po nizki ceni.

Isto velja za šivalne stroje in kolesarske potrebščine, kakor tudi za **pneumatike**.

Priporočam se z velespoštovanjem

Fran Čuden
trgovec in urar na Mestnem trgu.

Izognite se nakupa

manjvrednega in vmes še ponarejenega ruma!

Esence so zdravju škodljive.

Battle-Axe Jamaica The Nectar of Jamaica.
rum je znan kot
Vsaka izvirna steklenica se polni pod osebnim nadzorstvom tvrdke:

A. A. Baker & Co., London E. C.

Ta marka je v vseh kulturnih državah na svetu postavno varovana.
V Ljubljani se dobiva pri Anton Staculu. (2555-18)

Objava!

Podpisano obč. poglavarstvo daje naznanje vsem prijateljem naravne vinske kapljice, ter gospodom zasebnikom in gostilničarjem, da je letošnja trgatav v slovečih naših **svetojanskih vinogradih** sijajno uspela ter se je pridelalo obilo povse

dobrega vina.

Da je to istina, dokazuje okolnost, ker vinogradi letos niso trpeli nikakoršnih ujm, ker so vinogradarji zastavili ves trud v ohrambo istih pred vsakojakimi sovražniki kakor so: peronospora, strupena rosa itd.

Kako je bilo ugodno vreme za trgatav se je započela ista šele po 10. oktobru, a izvršena je početkom novembra, kar dokazuje, da je grozdje dozorelo, a iz dozorelega in lepega grozdja je tudi dobro vino.

Pozivljajo se vsi oni, ki bi želeli zdravega in dobrega vina kupiti, da se potrudijo k **Sv. Jani**, okraj **Jaske**, kjer ga za povoljne cene po volji kolikor in kakšnega hočejo, kupijo. — Za vsakojaka pojasnila in navodila v tem oziru bo podpisano poglavarstvo vsakomur na razpolaganje.

Poglavarstvo občine v Sv. Jani pri Jaski

dne 25. novembra 1902.

(2928—1)

Upravitelj: **Stj. Dubić** l. r., bilježnik.

Založena 1847.
Založena 1847.

Tovarna pohištva

J. J. NAGLAS

v Ljubljani 48

Zaloga in pisarna: Turjaški trg št. 7
Tovarna s stroji: Trnjski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne sobe, oprave za salone, žimnate modroce, modroce na peresih, otroške vozičke, zastore, preproge itd.

Božična in novoletna darila!

Pariške imitacije demantov in biserjev

v pristnem zlatem
in srebrnem kovu
najfinejše kakovosti

v pristnem zlatem
in srebrnem kovu
najfinejše kakovosti

nadkriljuje vse obstoječe imitacije po svojem čudapolnem blišču in trpežnosti kova.

Sloveče pariške imitacije demantov tvrdke „Zur Brillanten-Königin“ se dajo snažiti, izdelujejo se samo v solidnem, pristnem zlatem in srebrnem kovu in jih od dragocenih pravih dragih kamnov absolutno ni možno razločiti.

Uhani, prstani, brože, biserni ovratniki, igle za lase so jako imenitno in elegantno izdelani ter jih ni zamenjati z drugimi manjvrednimi imitacijami.

Zaloga pariških demantnih imitacij

„Zur Brillanten-Königin“

Dunaj I. Kärntnerstrasse 51, nasproti c. kr. dvorne opere.
Filijala: I. Adlergasse 3, nasproti kavarni Habsburg.

Novi ilustrovani cenik gratis in franko. (2830—4)

Cudezna svetilka.

A. Agnola

Ljubljana
Dunajska cesta št. 13.

Velika zaloga
steklenine,
porcelana,
svetilk,
zrcal,
šip itd. itd.
po najnižjih cenah.

Wunderlampe.

Lekarna „pri orlu“

v Ljubljani.

Lastnik M. Mardetschlager, lekarnar in kemik

priporoča:

Pristno pripravljeno olje iz kitovih jeti, prijetnega okusa in dobro delujoče, 1 stekl. 1 K. 1/2, stekl. 70 h. — China želatna maza, po izprisanem in najboljšem predpisu avstr. farmakopoe, kri čistino in krepačno sredstvo. — Čajvalne kroglice, 1 zav. 80 h. — Prastekla, 1 zav. 1 K. — Dunajske želatne kroglice, 1 stekl. 20 h, 6 stekl. 1 K. — Sarsa proti kurjim očem in očim, dobro delujoč, po 80 in 40 h. — Vsa obvezila, kirurške in zdravilne potrebščine najbolj po ceni. Oddajalec mnogim bolnišnicam, zdravnikom in babicam.

Izdelovane sodovce, limonade, sokov itd. — Skladišče vseh medic. specialitet in vseh novih in izpricanih zdravil. Vse oklajave stare tvrdke J. Svoboda ostanejo v veljavi.

Vegove ulice št. 12. Glavni trg št. 6.

Za Miklavža

priporoča

pekarija in slaščičarna

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 32.

najrazličnejša in najfinejša nasladna peciva.

Naročila z dežele se sprejemajo in točno izvršujejo.

Modni kangaro
Losko suknjo

Ostanki

za polovico cene

Sukneno blago

za moške obleke
po najugodnejši ceni

priporoča

R. Miklauc

Ljubljana, Spitalske ulice št. 5.